

Tjøme kommune

Forvaltningsrevisjon

**Kommunens styring og kontroll innen rutiner for
inntekter på VAR-området**

November 2009

Kontrollutvalget i Tjøme kommune

Rapport: ” Styring og kontroll innen rutiner for inntekter på VAR-området”

Her følger rapport vedrørende forvaltningsrevisjonsprosjekt om sikring av VAR-inntektene i Tjøme kommune.

Tønsberg, 13. november 2009

Ragnar Torland
Ragnar Torland
Partner

Anton Kr. Olaussen
Anton Kr. Olaussen
Manager/prosjektleder

Sammendrag

Oppfølging av kommunestyrets gebyrvedtak

Kommunestyret i Tjøme kommune har vedtatt at VAR-tjenestene fullt ut skal betales av abonnentene. For å følge opp og dokumentere at gebyrene over tid dekker selvkost, føres det egne internregnskap for selvkostfondene.

Etter at kommunestyret har fattet vedtak om nye gebyrsatser, oppdateres satsene i faktureringsystemets vareregister. Dette skjer i god tid før neste utsendelse av gebyrfakturaene. For å sikre korrekt registrering utføres arbeidet av to personer.

Det er KPMGs vurdering at kommunestyrets vedtak følges opp av administrasjonen, og at det er etablert et system som sikrer at riktige satser legges inn i faktureringsystemets vareregister. Men rutinene er ikke dokumentert, noe som innebærer at de er sårbare på grunn av personavhengighet.

Prosesser og rutiner for å sikre inntektene

Når abonnementet først er registrert skjer faktureringen fire ganger i året. Vi har derfor spesielt sett på rutinene forbundet med registrering av nye abonnenter. Innmelding i abonnementsregisteret utløses av en godkjent rørleggermelding. I forbindelse med dette foreligger det en oppgavebeskrivelse, men det er ikke definert hvilke kontroller som skal foretas for å sikre korrekt registrering. Det har vært et betydelig etterslep i saksbehandlingen og Kommunalteknikk har derfor praktisert å gi en muntlig tillatelse, og fakturere på dette grunnlaget. Kombinasjonen av uklar rutine og et etterslep innebærer unødig stor risiko for feil.

På grunn av forsinket saksbehandling, manglende dokumentasjon av rutiner, og stor personavhengighet har kommunen tapt inntekter, for

eksempel på grunn av foreldelse, og renter som følge av for sen innkreving.

Kvalitetssikring

Tjøme kommune har vedtatt 100 % selvkost for VAR-tjenestene, og det er anskaffet et kalkyleverktøy som bygger på departementets retningslinjer for beregning av selvkost. Kommunens rutiner ser ut til å sikre riktige VAR-inntekter ved at alle relevante kostnader er identifisert og fordelt i kalkylemodellen..

Kommunen har imidlertid ikke fullgode rutiner når det gjelder sikring av tilknytningsavgifter ved nyanlegg. Her er det behov for å utvikle en rutine som bidrar til å sikre at alle som kan pålegges tilknytting blir tilknyttet og fakturert. Konsekvensen av dette er risiko for tapte eller utsatte inntekter, og at en kontroll av tilknytningsforholdet på et senere tidspunkt vil kreve betydelig mer innsats.

Det finnes heller ingen faste rutiner for bruk av matrikkel og avgiftssystem for å sjekke om alle potensielle abonnenter til VAR-tjenestene er registrert.

KPMGs anbefalinger

For å redusere dagens sårbarhet forbundet med rutinene for inntekter innen VAR-området anbefales det at rutiner, klare kontrollpunkter og ansvar dokumenteres, og at flere personer læres opp til å ivareta dem.

Dette gjelder for eksempel rutiner for

- Oppdatering av KOMFAKTs vareregister når nye satser er vedtatt
- Innlegging av nye abonnenter rørleggermelding er godkjent
- Rutine for oppfølging av nye abonnenter i forbindelse med nyanlegg
- Muntlig tillatelser som grunnlag for fakturering bør ikke aksepteres

- Regelmessig gjennomgang av abonnementsregisteret med sikte på å avdekke ikke tilknyttede eiendommer som bør tilknyttes, eventuelt også avdekke ikke registrerte tilknyttinger.

1. Om revisjonsprosjektet

1.1 Innledning og bakgrunn

Kort tilbakeblikk

Tjøme er befolkningsmessig en liten kommune, med en organisasjon som er tilpasset dette. Men i tillegg til de fastboende kommer alle sommerboligene som etter hvert blir tilkoplede kommunens vann- og avløpsnett. Denne moderniseringen av hytteområdene har medført et betydelig arbeid for kommunens organisasjon, og det har over lengre tid vært et etterslep i behandlingen av rørleggermeldinger, som er grunnlaget for innmelding i abonnementsregisteret og innkreving av tilknytningsgebyr og periodisk vann- og avløpsgebyr.

Oppdraget

Kontrollutvalget i Tjøme kommune har gitt KPMG i oppdrag å gjennomføre forvaltningsrevisjon av ”Styring og kontroll innen rutiner for inntekter på VAR-området.”

1.2 Revisjonskriterier

Kilder til revisjonskriterier har vært:

- Kommunens budsjett, økonomiplan, investeringsplan
- Lov om kommunale vass- og kloakkavgifter m/forskrift
- Kommunens gebyrregulativ
- Kommunens rutiner

1.3 Problemstillinger

Aktuelle problemstillinger er:

- Gjøres endringer som kommunestyret vedtar i de kommunale tilknytningsavgiftene tilstrekkelig kjent og følges de opp av rette instans, slik at de korrekte satser til enhver tid er i bruk?
- Bidrar alle ledd i denne prosessen effektivt til at rett inntektsgrunnlag faktureres?
- Er det etablert et fungerende system som kvalitetssikrer at kommunen faktisk får korrekte inntekter til rett tid?

1.4 Avgrensninger

Vi har foretatt disse avgrensningene i vårt arbeid:

- Det er ikke kontrollert om alle gebyrpliktige objekter faktisk er registrert i kommunens abonnementsystemer
- Vi har ikke evaluert de fordelingsnøklerne for indirekte kostnader som er benyttet i selvkostkalkylen.

1.5 Metode

Følgende dokumentasjon er gjennomgått:

- Kommunens gebyrregulativ
- Rutinedokumentasjon, i den grad det har foreligget
- Kommunens budsjetter og regnskap
- Internregnskap for selvkostfondene
- 10 utvalgte rørleggermeldinger

Vi har i tillegg til dokumentstudiene intervjuet:

- Virksomhetsleder Gunnar Rougnø
- Avdelingsleder Roger Leegaard
- Ingeniør Torild Berg (saksbehandler rørleggermeldinger)
- Ingjerd Abrahamsen, Servicetorget

2. Resultat av arbeidet

2.1 Oppfølging av kommunestyrets vedtak om VAR-gebyrer

Problemstilling:

Gjøres endringer som kommunestyret vedtar i de kommunale tilknytningsavgiftene tilstrekkelig kjent og følges de opp av rette instans, slik at de korrekte satser til enhver tid er i bruk?

Revisjonskriterier:

Kommunestyrets vedtak om nye tilknytnings- og årsgebyrer for VAR-tjenestene

Observasjon, faktabeskrivelse	Vurdering/konsekvens	Anbefaling	Rådmannens kommentarer
<p>Når kommunestyret har vedtatt nye satser for VAR-gebyrene, oppdateres vareregisteret i kommunens faktureringssystem (KOMFAKT) med nye satser. Men det foreligger ingen dokumentasjon av rutinen eller krav om hva som skal dokumenteres når arbeidet er utført.</p> <p>To medarbeidere har ansvaret for oppdateringen, og de utfører oppdateringen sammen i god tid før neste fakturering. Det kontrolleres at satsene blir korrekt registrert. Systemet logger hvem som har utført arbeidet. Tidspunkt for endringen blir registrert i vareregisteret. Oppdateringen for gjeldende satser ble utført 6. januar 2009.</p> <p>KPMG foretok den 22.09.09 en test av satsene i vareregisteret, og fant ingen avvik.</p>	<p>Gebyrregulativet er, sammen med abonnentdataene, grunnlaget for korrekte VAR-inntekter. Det er gjennom gebyrregulativet kommunestyret legger det politiske grunnlaget for VAR-inntektene. Registreringen av de vedtatte satsene er derfor en kritisk funksjon som krever stor oppmerksomhet for å sikre at regulativet er a jour og korrekt oppdatert. Feil eller forsinket registrering vil gi feil i inntektene.</p> <p>Vi synes Tjøme kommune har en betryggende rutine for oppfølging av kommunestyrets vedtak og oppdatering av vareregisteret i KOMFAKT. Men manglende dokumentasjon av rutinen innebærer at rutinen er sårbar, for eksempel ved fravær eller skifte av personell.</p>	<p>Det anbefales å skriftlig dokumentere rutinen for oppdatering av gebyrregulativets satser i KOMFAKTs vareregister, inkl. kontroll av at riktige satser er lagt inn.</p> <p>Det bør også komme klart frem av rutinen hvem (stilling) som er ansvarlig for å sette igang oppdateringen, og hvilken dokumentasjon som skal foreligge for å vise at det er gjort.</p> <p>Rutinen bør også omtale hvem som har fullmakt til å gjøre endringene.</p>	<p>Enig.</p> <p>Rutinebeskrivelse vil bli utarbeidet.</p>

2.2 Rutiner for beregning og innkreving av VAR-gebyrer

Problemstilling:

Bidrar alle ledd i denne prosessen effektivt til at rett inntektsgrunnlag faktureres?

Revisjonskriterier:

- Forurensningsloven med forskrifter
- Kommunens rutiner for saksbehandling, beregning av gebyrer og fakturering av disse

Observasjon, fakstabsbeskrivelse	Vurdering/konsekvens	Anbefaling	Rådmannens kommentarer
<p>Kommunens rutiner for saksbehandling, beregning og fakturering av tilknytningsgebyrer for vann og avløp er ikke dokumentert fullt ut. Det foreligger kun en overordnet prosedyrebeskrivelse.</p> <p>Når en rørleggermelding er ferdigbehandlet, sendes melding og fakturagrunnlag til Servicetorget for innlegging i faktureringssystemet. Det sendes ikke tilbakemelding til kommunalteknikk om at registrering og fakturering er foretatt.</p>	<p>Dagens praksis forbundet med registrering og fakturering av nye vann- og avløpsabonnenter er sårbar. Uten en systematisk kontroll av at alle som skal faktureres virkelig blir det, er det risiko for at noen blir glemt, enten som følge av avbrudd i arbeidet ved ferie, sykdom etc., eller ved at saken blir borte.</p> <p>Risikoen forsterkes ved at det er et etterslep i saksbehandlingen fra tidligere år, se nedenfor.</p>	<p>I forbindelse med det arbeidet som pågår med å få på plass gode rutiner, anbefales det å legge inn kontroller som skal sikre at saker ikke glemmes.</p> <p>KPMG anbefaler i den forbindelse at WEB-sak benyttes, og at saken ikke avsluttes før innmelding i KOMFAKT og fakturering er bekreftet utført.</p>	<p>Det arbeides med å utarbeide og implementere en saksprosess i WebSak. Dette arbeidet er allerede startet.</p>
<p>For liten saksbehandlingsskapasitet har over lang tid medført forsinkelser i behandlingen av rørleggermeldinger. For kurante saker gis det i slike tilfelle tillatelse til tilknytting før saken er behandlet, og faktura for tilknytningsavgift sendes når saken er ferdigbehandlet og godkjent. Samtidig sendes melding om registrering av abonnementet.</p>	<p>Kommunens praksis med å gi muntlige tillatelser når det vil ta tid å behandle saken, ivaretar tiltakshavers behov for å få arbeidet utført., men øker kommunens risiko for feil og tap av inntekt.</p> <p>Etterslep og mangel på systematiske, dokumenterte rutiner innebærer etter vår vurdering en risiko for feil.</p>	<p>Kommunen anbefales å stramme inn rutinen for fakturering for nye tilknyttinger på VA-nettet. En måte å gjøre dette på kan for eksempel være å kreve innbetaling av tilknytningsgebyr før tilknytting kan foretas, og</p>	<p>Det skal igangsettes rullering av gebyrregulativet hvor premissene legges.</p> <p>Regulativet følges så opp med rutinebeskrivelser.</p>

Observasjon, fakstabeskrivelse	Vurdering/konsekvens	Anbefaling	Rådmannens kommentarer
<p>Det har nå gått lang tid fra tillatelse til tilknytning er gitt, til faktisk registrering, men dette etterslepet er i ferd med å bli avvirket.</p> <p>Problemene har vært større i 2007 og 2008, og vi har ikke fått framlagt en oversikt over mulig etterslep fra disse årene.</p> <p>Testingen av 10 rørleggermeldinger, hvor noen var ferdigbehandlet og andre var under behandling, fra 2009 har avdekket avvik/behov for avklaringer ved et par av dem. Testen avdekket mulighet for at avklaringene ikke vill ha blitt iverksatt og at feil dermed ville blitt begått uten at de ble oppdaget. Dette bekrefter at det er en risiko for feil forbundet med dagens praksis.</p>		<p>en ekstra sjekk når arbeidet meldes ferdig av rørleggeren.</p> <p>For nybygg bør det vurderes en rutine for kontroll av VAR-gebyrene når brukstillatelse/ferdigattest skrives ut.</p>	
<p>Gebyrregulativet oppleves som uklart når nye abonnenter skal registreres i abonnementsregisteret. Det vil si at det er muligheter for at saksbehandler gjør feil.</p> <p>Uklarheten dreier seg blant annet om det skal beregnes tilknytningsavgift eller ikke for arealutvidelser, og beregning av tilknytningsavgift for boliger under 60 m² og over 200 m². Her praktiseres delvis regler fra tidligere gebyrreglementer som ikke er gjentatt i nye gebyrvedtak (som i hovedsak dreier seg om satser.)</p>	<p>Når gebyrregulativet oppleves som komplisert av de som skal fastesette gebyrene, oppstår det en risiko for feilbehandlinger og/eller ulik praksis.</p> <p>Dersom kommunen beregner tilknytningsgebyrene i strid med det som faktisk er vedtatt, innebærer dette både at beregningen mangler nødvendig hjemmel og at inntekten blir feil. Når inntekten av tilknytningsavgiftene blir feil, vil dette ha konsekvenser for årsgebyret, som må justeres for at kommunen skal få dekket selvkost.</p>	<p>Tjøme kommune anbefales å utarbeide et fullstendig nytt gebyrreglement, hvor også forholdet til arealutvidelser er entydig beskrevet.</p>	<p>Enig. Se kommentar vedr. rullering av gebyrregulativet.</p> <p>Vil bli fulgt opp.</p>

Observasjon, fakstableskrivelse	Vurdering/konsekvens	Anbefaling	Rådmannens kommentarer
<p>Byggesaksavdelingen sender ikke melding til Servicetorget om arealutvidelser som vil ha konsekvenser for årsgebyret for vann og avløp, og eventuelt også for tilknytningsavgift. Eksempel: Et hus som er mindre enn 60 m² blir påbygget slik at arealet blir over 60 m². Årsgebyret skal da reguleres opp. Dette skjer ikke.</p> <p>Servicetorget får kopi av utstedt brukstillatelse/ferdigattest, men har ingen fast rutine for å kontrollere om arealutvidelser har gebyrmessige konsekvenser.</p>	<p>Manglende avklaring av gebyrmessige konsekvenser innebærer at tiltakshavere ikke betaler de gebyrene kommunestyret har fastsatt. Konsekvensen av det er at gebyrsatsene må økes for å sikre en samlet inntekt som tilsvarer beregnet selvkost.</p>	<p>Kommunen bør snarest utarbeide en rutine som sikrer at Servicetorget får melding om alle tiltak som har gebyrmessige konsekvenser.</p>	<p>Vil bli fulgt opp gjennom revisjon av saksprosess i WebSak.</p>

2.3 Kvalitetssikring av kommunens VAR-inntekter

Problemstilling:

Er det etablert et fungerende system som kvalitetssikrer at kommunen faktisk får korrekte inntekter til rett tid?

Revisjonskriterier:

- *Forurensningsloven m/forskrifter*
- *KRDs veileder for beregning av selvkost*

Observasjon, faktabeskrivelse	Vurdering/konsekvens	Anbefaling	Rådmannens kommentarer
<p>Tjøme kommune har anskaffet en kalkylemodell for beregning av selvkost på kommunale tjenester.</p> <p>KRDs veileder legges til grunn for beregning av selvkost. Dette gjelder både for oppbygging av kalkylene og for valg av avskrivningsperioder og rentenivå.</p> <p>Regnskap føres i henhold til Kommuneloven, Det foretas en avstemming mellom kostnader og inntekter på VAR området for å kontrollere at det er samsvar mellom selvkost (=driftsresultat) og gebyrinntekter.</p>	<p>Ved å benytte KRDs veileder baserer Tjøme kommune seg på de rammebestemmelsene som gjelder for offentlige selvkosttjenester.</p> <p>Bruken av regnskapsdata i kalkylemodellen bidrar til å sikre samsvar mellom regnskap og gebyrgrunnlag, og følge opp at det over tid er rimelig balanse mellom selvkost og gebyrinntekter.</p>	<p>Prinsippene i KRDs veileder for beregning av selvkost er oversiktlige og enkle å forholde seg til. Tjøme kommune bør videreføre dagens praksis.</p>	<p>Enig.</p>
<p>Med utgangspunkt i kommunens budsjett har Tjøme kommune utviklet en fordelingsnøkkel for fordeling av de administrative felleskostnadene på de ulike VAR-tjenestene.</p>	<p>Det finnes ingen eksakte regler for hvordan administrative kostnader skal fordeles, og det må utøves noe skjønn. Det er KPMGs vurdering at Tjøme kommune har valgt en hensiktsmessig metode for fordeling av kostnadene på de ulike VAR-tjenestene.</p>	<p>KPMG anbefaler at Tjøme kommune viderefører metoden for beregning og fordeling av de administrative felleskostnadene.</p>	<p>Enig.</p>

Observasjon, faktabeskrivelse	Vurdering/konsekvens	Anbefaling	Rådmannens kommentarer
<p>De ulike kostnadene er identifisert og fordelt på basis av ulike drivere (antall personer, antall PC-er, antall posteringer etc.). Den samlede fordelingen har så dannet grunnlag for fordelingsnøkkelen.</p>		<p>Da det kan tenkes at forutsetningene som er lagt til grunn for utvikling av fordelingsnøkkelen over tid kan endre seg, anbefaler vi en regelmessig revisjon av beregningene, for eksempel hvert 3. år.</p>	<p>Dette blir vurdert årlig i fm. budsjetteringen av VAR området.</p>
<p>Investeringsregnskapet og vedtatte investeringer legges inn i kalkylemodellen, i tråd med departementets retningslinjer for selvkostkalkyler.</p>	<p>Konsekvensen av kommunens praksis er at gebyrene også bidrar til finansiering av vedtatte investeringer. Dersom omfanget av investeringer blir større eller mindre enn planlagt, blir dette korrigert ved at de faktiske regnskapstallene etter hvert legges inn.</p>	<p>Kommunens praksis anbefales videreført da den er i tråd med gjeldende retningslinjer og bidrar til finansiering av investeringer på VAR-området.</p>	<p>Enig.</p>
<p>Tjøme kommune har ingen fast prosedyre for kontroll av at alle som tilknyttes vann- og/eller avløpsnett blir lagt inn i abonnementsregisteret i KOMFAKT og fakturert.</p> <p>Melding om godkjent rørleggermelding blir sendt på mail til Servicetorget, hvor ansvaret for beregning av gebyr og registrering av abonnementet ligger. Dersom vedkommende som skal registrere ikke er til stede, for eksempel ved ferie, sykdom og lignende blir saken liggende. Det er ingen andre i kommunen som har ansvar for å kontrollere at abonnementet er registrert, eller at registreringen er korrekt.</p>	<p>Uten en systematisk kontroll av at alle godkjente tilknyttinger blir registrert i KOMFAKT, innebærer det etter KMPGs vurdering en risiko for at noen blir glemt eller feilregistrert.</p> <p>Dersom en feil gjøres, vil det ofte bare være en tilfeldighet som fører til at den blir oppdaget og korrigert.</p>	<p>KPMG anbefaler at Tjøme kommune utvikler en rutine som skal sikre at alle som tilknyttes kommunens vann- og avløpsnett blir registrert og fakturert. Straks rørleggermelding utstedes bør anlegget/abonnementet registreres.</p> <p>Det anbefales at WEB-sak benyttes til saksbehandling av rørleggermeldinger, og at saken ikke avsluttes før fakturering er bekreftet.</p>	<p>Vil bli fulgt opp.</p> <p>Se forøvrig kommentarer vedr. saksprosesser i WebSak.</p>

Observasjon, faktabeskrivelse	Vurdering/konsekvens	Anbefaling	Rådmannens kommentarer
<p>Ved testing av et utvalg rørleggermeldinger fra 2009, ble det avdekket et par tilfeller hvor det kan foreligge feil. I ett av tilfellene kan det dreie seg om en hytteeier som ikke har betalt VAR-avgifter. Eksempler på mulige feil som ble avdekket er:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Om rabatt skal innvilges eller ikke (tilknytingsavgift for hytter) • Fakturering før behandling, risiko for at abonnenten ikke ville bli registrert. • Ikke registrert abonnement for renovasjon og vann 			
<p>Kommunen har ingen fast prosedyre for å følge opp at alle som kan pålegges å knytte seg til nye vann- og avløpsanlegg faktisk gjør det.</p> <p>Ved gjennomføring av nyanlegg sendes det melding til de aktuelle med anmodning om at de knytter seg til nettet. Det følges imidlertid ikke opp hvem som faktisk gjør det. Pålegg om tilknytning blir da ikke sendt.</p>	<p>En mulig konsekvens av manglende oppfølging er at noen lar være å knytte seg til, eller at tilknytning ikke oppdages dersom den skjer ulovlig. Kommunen får dermed ikke inn de gebyrene de kunne fått inn, med den effekt at øvrige abonnenter må betale mer.</p> <p>En annen konsekvens av ikke å følge opp når anlegget gjennomføres, er at en kontroll på et senere tidspunkt vil kreve betydelig mer ressurser.</p>	<p>For alle nyanlegg anbefales det å utarbeide en oversikt over hvem som kan pålegges å knytte seg til nettet. Etter hvert som rørleggermeldinger godkjennes krysses det av i oversikten. Når fristen for frivillig tilknytning er ute, anbefales det å sende formelt pålegg til samtlige som ikke har meldt tilknytning.</p>	<p>Enig. Dagens ordning kan forbedres og dette vil bli fulgt opp.</p>
<p>Det er ikke etablert systematisk kontroll for å finne ut om noen er tilknyttet uten at de er registrert som abonnenter.</p> <p>Saksbehandlere uttrykker også usikkerhet</p>	<p>Det er flere år siden det ble gjennomført en systematisk kontroll for å finne eventuelle eiendommer som er tilknyttet uten at dette er registrert. En mulig konsekvens er at det kan finnes tilknyttede bygg som ikke betaler VAR- avgift.</p>	<p>Tjøme kommune anbefales en regelmessig krysskjøring av matrikkel og avgiftsregister med sikte på å avdekke abonnenter som</p>	<p>Dette er et godt verktøy som kommunen har forsøkt tidligere.</p>

Observasjon, faktabeskrivelse	Vurdering/konsekvens	Anbefaling	Rådmannens kommentarer
<p>med hensyn til hvilke regler som gjelder når ulovlige/uregistrerte tilknytninger og/eller bruk av tjenestene avdekkes.</p>		<p>ikke betaler gebyrer.</p> <p>Videre anbefaler KPMG at det utarbeides prinsipper for behandling av de tilfellene hvor eiendommen har vært tilknyttet uten at eier har betalt for dette. Prinsippene bør også innholde regler for gebyr og eventuelt tilleggsgebyr.</p>	<p>Erfaring har dog vist at det er svært resurskrevende å følge dette opp etter at rapporten er generert.</p> <p>Se kommentarer vedr. rullering av gebyrregulativet. Vil bli fulgt opp.</p>
<p><u>Slamtømming</u> Den kommunale, organiserte slamtømmingen skjer hvert 2. år. Tømming ut over dette, må eier selv organisere, og velger da fritt hvem som skal besørge arbeidet utført. Hus- og hytteeiere som besørger slammet hentet og brakt til deponiet uten å benytte kommunens entreprenør, slipper unna deponeringsavgiften.</p>	<p>Konsekvensen at at noen deponerer slammet på slamdeponiet uten å betale for det, er høyere nettoutgifter som igjen må dekkes gjennom slamgebyrene. Ved at kommunen får dekket sine driftsutgifter gjennom slamgebyret, representerer tømmingen ingen utgift for kommunen.</p>	<p>Tjøme kommune anbefales å vurdere omfanget av uregistrert tømming og om det bør iverksettes tiltak som sikrer like behandling, uavhengig av hvilke entreprenør som utfører tømmingen.</p>	<p>Vil bli vurdert.</p>
<p><u>Renovasjon</u> I boligfelt med felles avfallsbeholder er det mulig for nye husbyggere å knytte seg til renovasjonstjenesten uten å betale for det. Avfallsselskapet VESAR vil heller ikke oppdage feilen så lett i slike tilfeller.</p>	<p>Avhengig av hvor mange som benytter renovasjonsordningen uten å betale, vil en konsekvens være at det er det betalende som dekker kostnadene for ”gratisbrukerne”.</p>	<p>Om nødvendig, anbefales det å vurdere en rutine basert på innmelding senest når brukstillatelse/ferdigattest blir utstedt.</p>	<p>Vil bli vurdert.</p>
<p>I 2007 ble nøkkelen for fordeling av slamdeponiutgiftene mellom gebyrområdene Slam og Avløp endret, med den følge at Slam ble belastet med kostnader som ikke</p>	<p>Kommunens praksis med at negative selvkostfond dekkes inn gjennom avsetninger i kommuneregnskapet er i tråd med departementets retningslinjer slik de fremkommer i brev av 6. Juni</p>	<p>Ved fremtidige endringer i kostnadsbelastningen for de ulike gebyrområdene, herunder også intern</p>	<p>Enig.</p>

Observasjon, faktabeskrivelse	Vurdering/konsekvens	Anbefaling	Rådmannens kommentarer
<p>var innkalkulert i selvkost, dvs. kundene hadde for lave gebyrer i forhold til kommunens målsetning om full kostnadsdekning. Konsekvensen av det var igjen av gebyrområde Slam i 2007 og i 2008 gikk med underskudd. Pr. 1. januar 2009 var den inngående balansen for tjenestens selvkostfond – 761 889 kroner.</p> <p>Da endringen i kostnadsfordelingen ble foretatt etter at gebyrene for 2008 var fastsatt, ble ikke gebyrene økt før fra 1. Januar 2009. Tjøme kommune tar sikte på å dekke inn underskuddet i selvkostfondet i løpet av økonomiplanperioden. I mellomtiden blir underskuddet dekket inn i kommunens regnskap i henhold til departementets retningslinjer.</p>	<p>2008.</p> <p>Konsekvensen av den endrete kostnadsfordelingen og tidspunktet dette ble besluttet på er at økningen av gebyrene fra 2009 er en god del høyere enn om gebyrene hadde vært økt allerede i 2007. Men samlet sett taper ikke kommunen penger på dette.</p>	<p>fordeling, anbefales dette gjort på et tidspunkt som gjør det mulig også å endre gebyrene fra det tidspunktet endringen iverksettes.</p>	